

ततः प्रविष्टस्तत्रासीद्यथापूर्वं सुरारिहा । तस्मिन्नृपतिशार्दूले प्रविष्टे नगरं पुनः ।

अववर्ध सहस्राक्षः शस्यानि जनयन्प्रभुः । ततः सराङ्गं मुमुदे तत्पुरं परया मुदा । तेन पार्थिवमुख्येन भावितं भावितात्मना ।

१११०

ततो द्वादशवर्षाणि पुनरीजे नराधिपः । तपत्या सहितः पत्न्या यथा शच्या मरुत्पतिः ।

॥ गन्धर्व उवाच ॥ एवमासीन्महाभागा तपती नाम पौर्व्विकी । तव वैवस्वती पार्थ तापत्यस्त्वं यथा मतः ।

तस्यां सञ्जनयामास कुरुं सम्बरणे नृपः । तपत्यां तपतां श्रेष्ठ तापत्यस्त्वं ततोऽर्जुन ।

इत्यादिपर्व्वणि चैत्ररथपर्व्वणि तापत्ये त्रिसप्तत्यधिकशतोऽध्यायः ॥ १७३ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ स गन्धर्व्ववचः श्रुत्वा तत्तदा भरतर्षभ । अर्जुनः परया भक्त्या पूर्णचन्द्र इवावभौ ।

उवाच च महेष्वासो गन्धर्व्वं कुरुसत्तमः । जातकौतूहलोऽतीव वशिष्ठस्य तपोबलात् ।

११११

वशिष्ठ इति यस्यैतदृषेर्नाम त्वयेरितं । एतदिच्छाम्यहं श्रोतुं यथावत्तददस्व मे ।

य एष गन्धर्व्वपते पूर्व्वेषां नः पुरोहितः । आसीदेतन्ममाचक्ष क एष भगवानृषिः ।

गन्धर्व्व उवाच ॥ ब्रह्मणे मानसः पुत्रो वशिष्ठोऽरुन्धतीपतिः । तपसा निर्जितो शश्वदजेयावमरैरपि ।

कामक्रोधावभौ यस्य चरणौ संववाहतुः । यस्तु नोच्छेदनं चक्रे कुशिकानामुदारधीः । विश्वामित्रपराधेन धारयन्नन्यमुत्तमं ।

पुत्रयसनसन्तप्तः शक्तिमानयशक्तवत् । विश्वामित्रविनाशाय न चक्रे कर्म दारुणं ।

१११२

मृतांश्च पुनराहर्तुं यः स पुत्रान्यमचयात् । कृतान्तं नातिचकाम वेलाभिव महोदधिः ।

यं प्राप्य विजितात्मानं महात्मानं नराधिपः । दत्ताकरो महीपाला लेभिरे पृथिवीमिमं ।

पुरोहितमिमं प्राप्य वशिष्ठमृषिसत्तमं । ईजिरे क्रतुभिश्चैव नृपाले कुरुनन्दन ।

स हि तान्याजयामास सर्व्वानृपतिसत्तमान् । ब्रह्मर्षिः पाण्डवश्रेष्ठ वृहस्पतिरिवामरान् ।

तस्माद्धर्मप्रधानात्मा वेदधर्मविदीक्षितः । ब्रह्मणे गुणवान् कश्चित्पुरोधाः प्रतिदृश्यतां ।

१११३

चक्षित्येणाभिजातेन पृथिवीं जेतुमिच्छता । पूर्व्वं पुरोहितः कार्य्यः पार्थ राज्याभिवृद्धये ।

महीं जिगीषता राज्ञा ब्रह्मकार्य्यं पुरःसरं ।

तस्मात्पुरोहितः कश्चिद्गुणवान्निजितेन्द्रियः । विद्वान्भवतु वो विप्रो धर्मकामार्थतत्त्ववित् ।

इत्यादिपर्व्वणि चैत्ररथपर्व्वणि पुरोहितकरणकथने चतुःसप्तत्यधिकशतोऽध्यायः ॥ १७३ ॥

अर्जुन उवाच । किंनिमित्तमभूदैरं विश्वामित्रवशिष्ठयोः । वसंतोराश्रमे दिव्ये शंस नः सर्व्वमेव तत् ।

गन्धर्व्व उवाच । इदं वशिष्ठमाख्यानं पुराणं परिचक्षते । पार्थ सर्व्वेषु लोकेषु यथावत्तन्निबोध मे ।

१११४

कान्यकुब्जे महानासीत्पार्थिवो भरतर्षभ । गाधीति विश्रुतो लोके कुशिकस्यात्मसम्भवः ।

तस्य धर्मात्मनः पुत्रः समृद्धबलवाहनः । विश्वामित्र इतिख्यातो बभूव रिपुमर्दनः ।

स चचार सहामात्या मृगयां गहने वने । मृगान्विध्यत्पराहंश्च रम्येषु मरुधन्वसु ।

व्यायामकर्षितः सोऽथ मृगलिप्सुः पिपाषितः । आजगाम नरश्रेष्ठ वशिष्ठस्याश्रमं प्रति ।

तमागतमभिप्रेक्ष्य वशिष्ठः श्रेष्ठभाग्यविधिः । विश्वामित्रं नरश्रेष्ठं प्रतिजयाह पूजया ।

१११५